

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Кафедра оперативної хірургії з топографічною анатомією

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з науково-педагогічної
роботи
проф. М.Р.Гжегоцький

Стоматологічний факультет
Кафедра оперативної хірургії з
топографічною анатомією

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

дисципліни за вибором

“Клінічна анатомія та оперативна хірургія”
“Сучасні питання клінічної анатомії ділянок голови та шиї”
(для студентів 3 курсу)
Галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність 221 «Стоматологія»

Затверджено
на методичній нараді і
кафедри 20 березня 2019 р.
Протокол № 11
Завідувач кафедри,
проф. Л. Р. З.З.Масна
_____ підпис

Затверджено
на профільній методичній комісії
21 березня 2019 р.
Протокол № 2
Голова, проф. О.Д. Луцик
_____ підпис

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Масна З.З., завідувач кафедри клінічної анатомії та оперативної хірургії Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, доктор медичних наук, професор

Габа М.Є., доцент кафедри клінічної анатомії та оперативної хірургії Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, кандидат медичних наук, доцент

РЕЦЕНЗЕНТИ :

Матешук-Вацеба Л. Р., завідувач кафедри нормальної анатомії Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, доктор медичних наук, професор.

Ященко А. М., професор кафедри гістології, цитології та ембріології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, доктор медичних наук, професор.

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Клінічна анатомія та оперативна хірургія»

відповідно до Стандарту вищої освіти *другого (магістерського) рівня*

галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

спеціальності 221 «Стоматологія»

освітньої програми *магістра* медицини

Опис навчальної дисципліни (анотація).

Робоча навчальна програма з дисципліни «Клінічна анатомія» для студентів I–II курсів медичного факультету за спеціальністю 222 «Медицина» укладена на основі Положення про робочу навчальну програму дисципліни, розробленого у відповідності до Положення про організацію освітнього процесу у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького, ухваленого Вченою Радою університету 18.02.2015 р., протокол № 1-ВР та наказів ректора щодо удосконалення організації навчального процесу. Метою Положення є унормування змісту, обсягів, послідовності та організаційних форм вивчення дисципліни студентами, а також форм і засобів поточного і підсумкового контролю знань.

Робоча навчальна програма дисципліни – є нормативним документом університету, що розробляється колективом кафедри для кожної навчальної дисципліни на основі галузевого стандарту вищої освіти відповідно до навчального плану.

Робоча навчальна програма має забезпечувати: відповідність змісту галузевих стандартів вищої освіти через безпосередній зв'язок змісту дисципліни з цілями вищої освіти (уміннями та здатностями фахівця, що визначені в ОКХ); відповідність ліцензійним та акредитаційним умовам та вимогам; відповідність «Стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти»; можливість використання дисциплінарних компетенцій як інформаційної бази для формування засобів діагностики; однозначність критеріїв оцінювання навчальних досягнень.

Робоча навчальна програма дисципліни за своїм змістом є документом, що визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики майбутнього фахівця, алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни з урахуванням міждисциплінарних зв'язків, що виключає дублювання навчального матеріалу при вивченні спільних для різних курсів проблем, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання знань студентів.

Робоча навчальна програма як нормативний документ, що закладає ідеологію змісту освіти та організації навчального процесу, визначає навчально-методичні засади діяльності кафедри; на її основі розробляються усі навчально-методичні матеріали для забезпечення освітнього процесу, у т. ч. для самостійної роботи студентів.

Опис навчального плану з дисципліни

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин, з них				Рік навчання	Вид контролю
	Всього год./кредитів	Аудиторних		СРС (год.)		
		Лекцій (год.)	Практ. занять (год.)			
	(4,5) 1,5	-	20	25	3	
<i>Змістовий модуль 1</i>						поточний
Тема 1			2	5		поточний
Тема 2			2	5		поточний
Тема 3			2	5		поточний
Тема 4			2	5		поточний
Тема 5			2	5		поточний
Тема 6			2			поточний
Тема 7			2			поточний
Тема 8			2			поточний
Тема 9			2			поточний
Тема 10			2			поточний
Підсумковий контроль: практичної підготовки: теоретичної підготовки						залік

Предметом вивчення навчальної дисципліни є поширена будова організму та принципи операцій.

Міждисциплінарні зв'язки: вивченні навчальної дисципліни «Клінічна анатомія» базується на знаннях основних дисциплін та інтегрується з гістологією, нормальною фізіологією, хірургією, терапією, рентгенологією, неврологією, стоматологією та ін.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення курсу за вибором «Сучасні питання клінічної анатомії» полягає в поглибленні теоретичних знань за рахунок вивчення тем, які не увійшли або увійшли неповно чи оглядово до програми дисципліни «Клінічна анатомія», удосконаленні і засвоєнні практичних навичок, набутті професійного рівня готовності майбутніх лікарів різних спеціальностей.

Кінцеві цілі залікового модуля

- вміти визначити топографію та синтопію органів людини
- демонструвати володіння технікою виконання основних оперативних втручань на тваринах та трупному матеріалі людини

- знати та вміти виконати методи обробки ран голови і шиї;
- знати принципи декомпресійних і кістково-пластичних трепанацій черепа;
- знати та вміти виконати оголення і перев'язку зовнішньої і загальної сонних артерій;
- знати методи оперативних втручань при незрощенні верхньої губи і піднебіння;
- знати операції видалення лімфатичних вузлів шиї.

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття студентами наступних компетентностей:

- *загальні*: основи для вивчення студентами клінічної анатомії та оперативної хірургії, гістології, нормальної фізіології, пропедевтики клінічних дисциплін.
- *спеціальні (фахові, предметні)*: формування умінь застосовувати знання з клінічної анатомії та оперативної хірургії в процесі подальшого вивчення усіх клінічних дисциплін і в майбутній професійній діяльності.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
1.	Фахова	-сутність, фундаментальні властивості пошарової будови людського організму; -особливості будови анатомії голови; -особливості топографічної анатомії шиї; -особливості топографічної анатомії грудей; -поняття норми, варіантів, аномалій; -поняття індивідуальної мінливості; -поняття конституції грудної стінки;	-розв'язати ситуаційні задачі з основних розділів дисципліни; -визначити особливості пошарової будови відділів голови; -вміти зробити первинну хірургічну обробку ран черепа; -демонструвати на муляжі методи знечулення на верхній та нижній щелепах; -віддеференціювати зовнюшню та внутрішню сонні артерії в трикутнику; -визначити в трикутнику Пирогова язикову артерію; -демонструвати на сухих препаратах будову грудної стінки;		-набуття практичних навиків щодо користування хірургічними інструментами та шовним матеріалом; -техніка операцій на трахеї (трахеотомія, конікотомія); -визначення умовних ліній на поверхні грудної клітки; -техніка операцій на шлунку (гастростомія, резекція шлунка); -техніка операцій на тонкій та товстій кишці; -техніка операцій

		<p>-особливості топографічної анатомії живота; -типи будови тіла; -особливості топографічної анатомії поперекової ділянки і заочеревинного простору; -особливості топографічної анатомії малого таза; -особливості топографічної анатомії верхньої кінцівки; -особливості топографічної анатомії нижньої кінцівки.</p>	<p>-визначити будову і функцію органів грудної порожнини; 1. визначити локалізацію формування порожнистих вен; -вміти визначити пункцію плевральної порожнини; -визначити будову і функцію органів черевної порожнини; -диференціювати топографію гілок периферійних нервів та судин тулуба; -демонструвати на вологих препаратах накладання кишкових швів; -демонструвати на вологому препараті печінкового шва; -демонструвати на муляжі паранефральну блокаду; 2. визначити анатомічні ділянки впадіння лімфатичних проток у венозні кути; -визначити будову і функцію органів малого таза; -демонструвати на муляжі катетеризацію сечового міхура; -демонструвати на сухих препаратах кістки та м'язи малого таза; -визначити будову і функцію верхньої кінцівки; -демонструвати на сухих препаратах</p>	<p>на печінці (холецисектомія); -техніка операцій на судинах та нервах; -техніка операцій на м'язах та сухожильках; -техніка операцій на кінцівках (ампутації та екзартикуляції).</p>
--	--	--	--	---

			будову суглобів верхньої кінцівки; -демонструвати на муляжі венепункцію на верхній кінцівці; -демонструвати на вологих препаратах пошарову будову нижньої кінцівки; -аналізувати особливості топографії венозних судин; -аналізувати формування та клінічне значення венозних анастомозів.		
--	--	--	---	--	--

Результати навчання: знання, які студенти отримують із навчальної дисципліни «Сучасні питання клінічної анатомії ділянок голови та шиї», є базовими для блоку дисциплін, що забезпечують природничо-наукову (блок ПН) і професійно-практичну (блок ПП) підготовку.

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна: вміння аналізувати інформацію про пошарову будову тіла людини, системи, що його складають, органи і тканини; демонструвати володіння морально-етичними принципами ставлення до живої людини та її тіла як об'єкту анатомічного та клінічного дослідження; варіанти мінливості органів, вади розвитку; інтерпретувати статеві, вікові та індивідуальні особливості будови організму людини; пояснювати закономірності розвитку та особливості будови органів та систем людини на макро- і мікроскопічному рівнях; передбачити взаємозалежність і єдність структур і функцій органів людини їх мінливість під впливом екологічних факторів; визначити топографо-анатомічні взаємовідносини органів і систем людини; визначити вплив соціальних умов та праці на розвиток і будову організму людини.

Результати навчання для дисципліни: гістологія, нормальна фізіологія, хірургія, терапія, рентгенологія, неврологія, стоматологія та ін.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 1,5 кредити ЄКТС

45 годин з них: 0 год. - лекції, 20 год. практичні заняття, 25 год. - самостійна робота.

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Клінічна анатомія і оперативна хірургія ділянок черепно-мозкового відділу голови та порожнини черепа. Трепанація черепа. Антротомія. Хірургічна обробка черепно-мозкових ран.

Тема 2. Топографія лицевого відділу голови. Бокова поверхня лиця: привушно-жувальна та щічна ділянки. Скренево-нижньощелепний суглоб.

Операції при анкілозі цього суглоба.

Тема 3. Кровопостачання, особливості венозної системи лиця, лімфовідтік. Топографія глибокої ділянки лиця. Клітковинні проміжки лиця. Первинна хірургічна обробка ран лиця. Розрізи при гнійних процесах на лиці.

Тема 4. Клінічна анатомія переднього відділу лиця. Очноямкова ділянка.

Тема 5. Ділянка носа (зовнішній ніс і порожнина носа). Приноскові пазухи. Поняття про оперативні втручання на приноскових пазухах. Принципи ринопластики.

Тема 6. Клінічна анатомія присінка і порожнини рота. Язик. Дно порожнини рота. Операції при природженому незрощенні верхньої губи і піднебіння (уранопластика). Резекція верхньої і нижньої щелеп.

Тема 7. Іннервація лиця. Топографія лицевого та трійчастого нервів, їх гілок.

Тема 8. Місцеве знеболення на лиці - провідникова центральна і периферична анестезія. Обґрунтування та техніка провідникових анестезій.

Тема 9. Топографія зубів. Операція видалення зубів.

Тема 10. Топографія ділянок шиї та клітковинних просторів шиї. Розрізи при флегмонах та абсцесах шиї. Видалення лімфатичних вузлів шиї (операції Ванаса і Крайля). Перев'язка зовнішньої і загальної сонних артерій.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Лекції	Практичні (семінарські заняття)	СРС	Індивідуальна робота
Змістовний модуль 1. Клінічна анатомія голови				
1. Топографічна анатомія і оперативна хірургія ділянок черепно-мозкового відділу голови та порожнини черепа.	-	2		
2. Топографія лицевого відділу голови. Бокова поверхня лиця: привушно-жувальна та щічна ділянки. Скренево-нижньощелепний суглоб. Операції при анкілозі цього суглоба.	-	2		

3. Кровопостачання, особливості венозної системи лица, лімфовідтік. Топографія глибокої ділянки лица. Клітковинні проміжки лица. Первинна хірургічна обробка ран лица. Розрізи при гнійних процесах на лиці.	-	2		
4. Топографічна анатомія переднього відділу лица. Очноямкова ділянка.	-	2		
5. Ділянка носа (зовнішній ніс і порожнина носа). Приноскові пазухи. Поняття про оперативні втручання на приноскових пазухах. Принципи ринопластики.	-	2		
6. Топографічна анатомія присінка і порожнини рота. Язик. Дно порожнини рота. Операції при природженому незрощенні верхньої губи і піднебіння (уранопластика). Резекція верхньої і нижньої щелеп.		2		
7. Іннервація лица. Топографічна анатомія лицевого та трійчастого нервів їх гілок.		2		
8. Місцеве знеболення на лиці — провідникова центральна і периферична анестезія. Обґрунтування та техніка провідникових анестезій.		2		
9. Топографія зубів. Операція видалення зубів.		2		
Разом	-	18		
Змістовний модуль 2. Клінічна анатомія шиї.				
10. Топографічна анатомія шиї та клітковинних просторів шиї. Розрізи при флегмонах та абсцесах шиї. Видалення лімфатичних вузлів шиї (операції Ванаха і Крайля). Перев'язка зовнішньої і загальної сонних артерій. Залікове заняття	-	2		
Разом	-	2		
Всього		20	25	

5. Тематичний план практичних (семінарських) занять

№	Т е м а	К-ть годин
Тема 1. Клінічна анатомія голови.		
1.	Топографічна анатомія і оперативна хірургія ділянок черепно-мозкового відділу голови та порожнини черепа. Трепанация черепа. Антротомія. Хірургічна обробка черепно-мозкових ран.	2
2.	Топографія лицевого відділу голови. Бокова поверхня лиця: привушно-жувальна та щічна ділянки. Скренево-нижньощелепний суглоб. Операції при анкілозі цього суглоба.	2
3.	Кровообіг, особливості венозної системи лиця, лімфовідтік. Топографія глибокої ділянки лиця. Клітковинні проміжки лиця. Первинна хірургічна обробка ран лиця. Розрізи при гнійних процесах на лиці.	2
4.	Топографічна анатомія переднього відділу лиця. Очноямкова ділянка.	2
5.	Ділянка носа (зовнішній ніс і порожнина носа). Приносіві пазухи. Поняття про оперативні втручання на приносівих пазухах. Принципи ринопластики.	2
6.	Топографічна анатомія присінка і порожнини рота. Язик. Дно порожнини рота. Операції при природженому незрощенні верхньої губи і піднебіння (уранопластика). Резекція верхньої і нижньої щелеп.	2
7.	Іннервація лиця. Топографічна анатомія лицевого та трійчастого нервів їх гілок.	2
8.	Місцеве знеболення на лиці - провідникова центральна і периферична анестезія. Обґрунтування та техніка провідникових анестезій.	2
9.	Топографія зубів. Операція видалення зубів.	2
Тема 2. Клінічна анатомія шиї		
10.	Топографічна анатомія ділянок шиї та клітковинних просторів шиї. Розрізи при флегмонах та абсцесах шиї. Видалення лімфатичних вузлів шиї (операції Ванаха і Крайля). Перев'язка зовнішньої і загальної сонних артерій.	2
Разом		20

6. Тематичний план самостійної роботи студентів

№ п/п	Т Е М А	К-сть годин	Вид контролю
1.	Історія топографічної анатомії і кафедри оперативної хірургії та топографічної анатомії ЛНМУ імені Данила Галицького.	5	Поточний контроль на практичних заняттях
2.	Принципи пересадки шкіри. Мігруюче стебло В.П.Філатова.	5	Поточний контроль на практичних заняттях
3.	Вроджені вади обличчя. Незрошення губ і піднебіння. Уранопластика. Хейлоластика.	5	Поточний контроль на практичних заняттях
4.	Принципи пластичної хірургії обличчя. Косметична хірургія.	5	Поточний контроль на практичних заняттях
5.	Операції при переломах нижньої щелепи	5	Поточний контроль на практичних заняттях
	РАЗОМ	25	

7. Індивідуальні завдання не заплановані.

8. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота студентів виконується у вигляді підготовки до практичних занять (підготовка теоретичних питань, опанування навичками згідно з темою заняття, тощо).

9. Методи навчання

На практичних заняттях для ефективного засвоєння матеріалу застосовуються різні методи навчання, а саме:

- Нарчний метод (демонстрація викладачем органоконструкцій, сухих та мокрих препаратів; використання атласів, ілюстрацій підручників, таблиць, демонстрація принципів окремих хірургічних технік на тваринному матеріалі, інше);

- Практичний метод (робота студентів з органоконструкціями, сухими та мокрими препаратами, розв'язування тестів, ситуаційних задач, відпрацювання окремих хірургічних технік на тваринному матеріалі);

- Словесний метод (розв'яснення викладачем незрозумілих питань з попередньої теми заняття чи лекції, пояснення викладачем теми поточного практичного заняття, лекцій);

- Робота з книгою (написання студентами конспектів під час самопідготовки та виконання самостійних робіт);

- Відео-метод (використання у лекційному курсі тематичних відеофільмів, мультимедійних презентацій лекцій).

10. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється на основі контролю теоретичних знань, навичок і вмінь.

Форми поточного контролю:

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне, комбіноване)
2. Практична перевірка сформованих професійних вмінь
3. Тестовий контроль (відкриті та закриті тестові завдання)

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни.

Оцінювання поточної навчальної діяльності. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбаченою навчальною програмою. Студент має отримати оцінку з кожної теми. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизованими і включають контроль теоретичної та практичної підготовки.

На кафедрі застосовуються наступні критерії оцінювання згідно традиційної 4-бальної шкали:

Відмінно “5”. Студент правильно відповів на 90-100 % тестів формату А. Правильно, чітко і логічно і повно відповідає на всі стандартизовані питання поточної теми, добре знає матеріал попередніх тем (вихідний рівень знань), відповідає на питання лекційного курсу і питання з самостійної роботи. Правильно демонструє препарат (знання практичних навичок), правильно вживає латинські терміни. Робить узагальнення матеріалу, доповнює свою відповідь знанням додаткової літератури. Виконав усі завдання, які передбачені методичними розробками під час самостійної роботи студента.

Написав реферат з запропонованої теми або самостійно зробив анатомічний препарат (індивідуальна робота).

Добре “4”. Студент правильно відповів на 70-90% тестів формату А. Правильно, інколи за допомогою пояснювальних питань, відповідає на стандартизовані питання поточної теми, знає матеріал попередніх тем (вихідний рівень знань), відповідає на питання лекційного курсу і питання з самостійної роботи. Правильно демонструє препарат (знання практичних навичок). Студент правильно вживає латинські терміни. Виконав усі завдання, які передбачені методичними розробками під час самостійної роботи студента.

Задовільно “3”. Студент правильно відповів на 50 -70% тестів формату А. Неповно, за допомогою пояснювальних питань, відповідає на стандартизовані питання поточної теми, на питання з матеріалу попередніх тем (вихідний рівень знань), неточно і неповно відповідає на питання лекційного курсу і питання з самостійної роботи. Не може самостійно побудувати чітку, логічну відповідь. Під час відповіді і демонстрації препарату (знання практичних навичок) студент робить незначні помилки. Студент вживає латинські терміни з помилками, або неповністю знає латинські терміни з теми поточного

заняття і попередніх занять. Виконав не повністю завдання, які передбачені методичними розробками під час самостійної роботи студента.

Незадовільно “2”. Студент відповів на менше, ніж 50% тестів формату А. Не знає матеріалу поточної теми. Або відповідає на поставлені питання поточної теми недостатньо, неповно, не може побудувати логічну відповідь, не відповідає на додаткові питання, не розуміє змісту матеріалу, не знає питання з матеріалу попередніх тем (вихідний рівень знань), не відповідає на питання лекційного курсу і питання з самостійної роботи. Під час відповіді і демонстрації препарату (знання практичних навичок) студент робить значні, грубі помилки. Студент не знає латинських термінів з теми поточного заняття і попередніх занять, або вживає латинські терміни з помилками. Не виконав завдання, які передбачені методичними розробками під час самостійної роботи студента.

11. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Для дисципліни формою підсумкового контролю є залік

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$X = \frac{CA \times 200}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.45	178	3.92	157	3.37	135
4.97	199	4.42	177	3.89	156	3.35	134
4.95	198	4.4	176	3.87	155	3.32	133
4.92	197	4.37	175	3.84	154	3.3	132
4.9	196	4.35	174	3.82	153	3.27	131
4.87	195	4.32	173	3.79	152	3.25	130
4.85	194	4.3	172	3.77	151	3.22	129
4.82	193	4.27	171	3.74	150	3.2	128
4.8	192	4.24	170	3.72	149	3.17	127

4.77	191
4.75	190
4.72	189
4.7	188
4.67	187
4.65	186
4.62	185
4.6	184
4.57	183
4.52	181
4.5	180
4.47	179

4.22	169
4.19	168
4.17	167
4.14	166
4.12	165
4.09	164
4.07	163
4.04	162
4.02	161
3.99	160
3.97	159
3.94	158

3.7	148
3.67	147
3.65	146
3.62	145
3.57	143
3.55	142
3.52	141
3.5	140
3.47	139
3.45	138
3.42	137
3.4	136

3.15	126
3.12	125
3.1	123
3.07	122
3.02	121
3	120
Менше 3	Недостатньо

Методичне забезпечення

Методичні вказівки для студентів і викладачів, робочі зошити, таблиці, муляжі, схеми, навчальні фільми, хірургічні інструменти, шовний матеріал, сухі препарати, трупний матеріал тварини.

11. Перелік питань для підготовки студентів до залік

1. Венепункція та венесекція. Покази, техніка.
2. Топографія лобово-тім'яно-потиличної ділянки.
3. Характеристика крововиливів у м'які тканини склепіння черепа. Шляхи розповсюдження гнійних процесів в цій ділянці.
4. Топографія скроневої ділянки.
5. Топографія соскоподібної ділянки. Трепанацийний трикутник (Шипо).
6. Топографія оболонок головного мозку.
7. Топографія міжоболонкових просторів порожнини черепа і характеристика інтракраніальних гематом.
8. Топографія а.meningea media за схемою краніо-церебральної топографії Кронлейна.
9. Топографія артеріального кола мозку.
10. Топографія щічної ділянки.
11. Топографія привушно-жувальної ділянки.
12. Топографія привушної залози.
13. Артеріальне кровопостачання лицевого відділу голови.
14. Топографія глибокої ділянки лица.
15. Топографія біляглоткового простору голови.
16. Венозні системи мозкового та лицевого відділів голови, їх зв'язок.
17. Топографія трійчастого нерва.
18. Топографія лицевого нерва.
19. Флегмони лица. Розтини при запальних гнійних процесах на обличчі.
20. Первинна хірургічна обробка щелепно-лицевих ран.
21. Первинна хірургічна обробка непроникаючих черепно-мозкових ран.

22. Первинна хірургічна обробка проникаючих черепно-мозкових ран. Способи зупинки кровотечі при пошкодженні пазух твердої мозкової оболонки.
3. Кістковопластична трепанація черепа.
4. Антротомія.
5. Топографія фасцій шиї.
6. Топографія клітковинних просторів шиї.
7. Топографія піднижньощелепного трикутника шиї.
8. Топографія сонного трикутника шиї.
9. Топографія лопатково-трахейного трикутника шиї.
10. Топографія грудинно-ключично-соскоподібної ділянки.
11. Топографія бічного трикутника шиї.
12. Особливості первинної хірургічної обробки ран шиї.
13. Ваго-симпатична блокада за О.В.Вишневським.
14. Оперативні доступи до судинно-нервового пучка шиї сонному трикутнику.
15. Верхня трахеостомія, помилки та ускладнення.
16. Нижня трахеостомія, помилки та ускладнення.
17. Флегмони шиї. Розповсюдження запальних гнійних процесів. Розтини при гнійних процесах на шиї.
18. Топографія глибокої ділянки лица: скронево-крилоподібна, міжкрилоподібна, крилоподібна-нижньощелепна клітковинні щілини.
19. Шляхи розповсюдження нагнійних процесів.
20. Передній і задній відділи біляглоткового простору, заглотковий простір. Анатомічні утворення, розташовані в них. Шляхи розповсюдження нагнійних процесів.
21. Топографія порожнини рота. Тверде та м'яке піднебіння.
22. Топографія язика (кровопостачання, іннервація, лімфовідтік).
23. Топографія зубів: будова, іннервація, кровопостачання. Анатомічна, клінічна і міжнародна формули молочних і постійних зубів. Поняття про прикус.
24. Топографія порожнини і придаткових пазух носа.
25. Особливості первинної хірургічної обробки щелепно-лицьових ран.
26. Особливості первинної хірургічної обробки черепно-мозкових ран.
27. Декомпресивна трепанація черепа.
28. Кістковопластична трепанація черепа.
29. Антротомія.
30. Розтин лобної пазухи.
31. Розтин гайморової пазухи.
32. Резекція верхньої щелепи.
33. Резекція нижньої щелепи.
34. Операції при анкілозі скронево-щелепного суглобу.
35. Операції на язиці: шов язика, резекція та видалення язика.
36. Хірургічне лікування вроджених вад піднебіння.
37. Біляглоткові і заглоткові флегмони лица (внутрішньоротові і позаротові розтини при них).

38. Флегмони очниці, щічної і виличної ділянок лица (внутрішньоротові і позаротові розтини при їх лікуванні). Флегмони привушно-жувальної ділянки лица (внутрішньоротові і позаротові розтини при їх лікуванні).
39. Флегмони глибокої ділянки лица - підскроневої і крилопіднебінної ямок, крилоподібно-нижньощелепного простору (внутрішньоротові і позаротові розтини при них).
40. Позаротовий спосіб туберальної анестезії (показання, техніка).
41. Внутрішньоротовий спосіб туберальної анестезії (показання, техніка).
42. Позаротовий спосіб інфраорбітальної анестезії (показання, техніка).
43. Внутрішньоротовий спосіб інфраорбітальної анестезії (показання, техніка).
44. Палатинальна анестезія (показання, техніка).
45. Різцева анестезія (показання, способи, техніка).
46. Центральна анестезія верхньощелепного нерву.
47. Внутрішньоротовий спосіб мандібулярної анестезії зубів нижньої щелепи.
48. Позаротовий спосіб мандібулярної анестезії зубів нижньої щелепи.
49. Аподактільний спосіб анестезії зубів нижньої щелепи.
50. Центральна анестезія зубів нижньої щелепи.
51. Топографія фасцій шиї.
52. Топографія клітковинних просторів шиї, їх зв'язок з клітковинними просторами інших ділянок.
53. Топографія піднижньощелепного трикутника шиї. Практичне значення цього трикутника.
54. Топографія сонного трикутника шиї. Топографія судинно-нервового пучка.
55. Топографія лопатково-трахеального трикутника шиї. Практичне значення.
56. Топографія щитоподібної і прищитоподібних залоз.
57. Топографія гортані і трахеї.
58. Топографія глотки і стравоходу.
59. Топографія лопатково-ключичного та лопатково-трапецеподібного трикутників шиї. Практичне значення цих трикутників.
60. Ваго-симпатична блокада за О.В.Вишневським і М.Н.Бурденко.
61. Оголення зовнішньої сонної артерії в сонному трикутнику.
62. Верхня трахеотомія, помилки та ускладнення. Конікотомія.
63. Нижня трахеотомія, помилки та ускладнення.
64. Принципи субтотальної, субкапсулярної струмектомії за О.В.Ніколаєвим.
65. Особливості хірургічної обробки ран шиї.
66. Видалення привушної залози.
67. Флегмона піднижньощелепного трикутника шиї. Шляхи розповсюдження запальних процесів. Оперативне лікування.
68. Флегмона фасціальної піхви судинно-нервового пучка шиї. Шляхи розповсюдження запальних процесів. Оперативне лікування.
69. Флегмона передвісцерального простору трикутника шиї. Шляхи розповсюдження запальних процесів. Оперативне лікування.

70. Флегмона латерального трикутника шиї. Шляхи розповсюдження запальних процесів. Оперативне лікування.
71. Вроджені серединні і бокові кістки та свищі шиї (походження, принципи хірургічного лікування).

12. Рекомендована література

1. В.І.Півторак, М.П.Булько. Клінічна анатомія трійчастого та лицевого нервів. Нова Книга, Вінниця, 2012 р.
2. В.І.Півторак, О.Б.Кобзар, Ю.Г.Шевчук. Короткий курс топографічної анатомії та оперативної хірургії. Нова Книга, Вінниця, 2015 р.
3. М.П.Ковальський. Оперативна хірургія та топографічна анатомія. Київ, ВСВ «Медицина», 2010 р.
4. Р.Й.Вайда. Основи клінічної анатомії та оперативної хірургії (лекції). Тернопіль, «Укрмедкнига». - 2001.
5. І.К.Додолова, М.Є.Червінська. Топографічна анатомія порожнини черепа. Метод. вказівки до практичного заняття з оперативної хірургії і топографічної анатомії, Львів, 2012.
6. І.К.Додолова, М.Є.Червінська. Топографічна анатомія ділянок черепно-мозкового відділу голови. Метод. вказівки до практичного заняття з оперативної хірургії і топографічної анатомії, Львів, 2012.
7. В.І.Півторак, М.П.Булько. Клінічна анатомія трійчастого та лицевого нервів. Вегетативні вузли лиця. Місцеве знеболення. Вінниця, Нова Книга, 2012.
8. O.V.Tsyhykalo. Topographical anatomy and operative surgery. Textbook for english-speaking foreign students. Vinnytsia, Nova Knyha Publishers, 2011.
9. К.І.Кульчицький, М.П.Ковальський, А.П.Дітківський, М.С.Скрипніков та ін. Оперативна хірургія і топографічна анатомія. Київ, «Вища школа», 1994.- 464 с.
10. К.И.Кульчицкий, И.И.Бобрик, А.П.Дитковский, С.А.Солорева и др. Оперативная хирургия и топографическая анатомия./учебник для медвузов/. - Киев, «Вища школа», 1989. - 472 с.
11. М.С.Скрипніков (ред.) Оперативна хірургія і топографічна анатомія. Київ, Вища школа, 2000.
12. В.Ф.Вільховий, М.С.Скрипніков, В.І.Шепітько, І.Р.Кенс. Атлас хірургічної анатомії кровоносних судин голови та шиї. Київ, Вища школа, 1998.
13. Bernard C. Illustrated Manual of Operative Surgery and Surgical Anatomy. - 1991.
14. Pemberton L.B. Workbook of Surgical Anatomy. - 1990.
15. Gliedman M.L. Atlas of Surgical Technigues. - New York etc., McGraw - Hill. - 1990.
16. Sabiston D.C. Atlas of General Surgery. - Philadelphia etc., Saunders. - 1994.
17. Chassin J.L. Operative Strategy in General Surgery. New York etc., Springer. -

- 1994.
18. Р.Й.Вайда. Основи клінічної анатомії та оперативної хірургії (лекції).- Тернопіль.- «Укрмедкнига», 2001.
 19. М.П.Бурих. Топографічний підхід до вивчення тіла людини. - Харків, 2005. - 30 с.
 20. М.П.Ковальський, О.Б.Кобзар. Навчально-методичні матеріали для підготовки до підсумкового контролю знань і вмінь на кафедрі оперативної хірургії і топографічної анатомії (для студентів медичного факультету). - К., Стило, 1999-2004. - Видання 1-5. - 79 с.
 21. А.Г.Попов, В.К.Красницкий, В.И.Горовенко. Учебное пособие «Тестовые задачи» по курсу оперативной хирургии и топографической анатомии. Одесса, 2004. - 120 с.
 22. В.В.Кованов, Т.И.Аникина, И.А.сычеников. Курс лекций по оперативной хирургии и топографической анатомии. М., 1972.

Інформаційні ресурси: сторінка кафедри на сайті університету